

## Definitieve beschikking

De heer J.P.J. Horrevoets  
Meirweg 5  
5094 BE LAGE MIERDE

Brabantlaan 1  
Postbus 90151  
5200 MC 's-Hertogenbosch  
Telefoon (073) 681 28 12  
Fax (073) 614 11 15  
info@brabant.nl  
www.brabant.nl  
Bank ING 67.45.60.043  
Postbank 1070176

### Onderwerp

Besluit op aanvraag om vergunning ex artikel 16 en 19d  
Natuurbeschermingswet 1998

### Nummer

1341682/1374439

### Directie

Ecologie

### Aanvraag

Bij brief van 23 oktober 2007 heeft u een aanvraag ingediend om een vergunning ingevolge artikel 16 en 19d van de Natuurbeschermingswet 1998. De vergunningaanvraag is op 26 oktober 2007 ontvangen.

De aanvraag heeft betrekking op een melkrundveehouderij aan de Meirweg 5 te Lage Mierde. Deze veehouderij is gelegen in de nabijheid van het beschermd natuurmonument Misperleindse en Neterselse Heide. Dit gebied is tevens aangewezen als Habitatrichtlijngebied Kempenland-West.

### Advies en Zienswijze

Ter voldoening aan het bepaalde in de Natuurbeschermingswet 1998 hebben wij advies gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reusel-de Mierden.

Tevens hebben wij ingevolge de Algemene wet bestuursrecht Brabantse Milieufederatie, Natuurmonumenten en Brabants Landschap de gelegenheid gegeven een zienswijze inzake uw aanvraag naar voren te brengen.

### Advies gemeente Reusel-De Mierden

Op 27 november 2007 hebben wij advies ontvangen van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reusel-De Mierden. Zij geven aan dat voor de aangevraagde veranderingen geen milieuvergunning is verleend. Ook geven zij aan dat het lijkt dat voor de uitbreiding, op basis van de gegevens uit de aanvraag voor een Natuurbeschermingswetvergunning, een milieuvergunning verleend kan worden. Hiermee is bij het nemen van het besluit rekening gehouden.

Het provinciehuis is vanaf het centraal station bereikbaar met stadsbus, lijn 61 en 64, halte Provinciehuis of met de treintaxi.

## Zienswijze Brabantse Milieufederatie

## Nummer

1341682/1374439

Wij hebben op 4 december 2007 een zienswijze ontvangen van Brabantse Milieufederatie. Hieronder hebben wij de zienswijzen puntsgewijs samengevat weergegeven in cursief. Direct daaronder leest u onze reactie op de betreffende zienswijze.

- 1. Zolang de achtergronddepositie hoger is dan de kritische depositie voor dit natuurgebied is er geen ruimte voor toename van de ammoniakdepositie vanuit de inrichting. De huidige emissie moet worden beschouwd als een significant negatief effect.*

Het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000 is tot stand gekomen na uitvoerig overleg met een aantal partijen. Bij dit overleg is de Vereniging van Nederlandse Gemeenten betrokken geweest. Zoals in het toetsingskader is aangegeven, is het toetsingskader bedoelt als handreiking aan het bevoegd gezag. Het beoogt veehouderijbedrijven in de buurt van de Natura 2000-gebieden, vooruitlopend op de op te stellen beheerplannen, duidelijkheid te bieden over hun uitbreidingsmogelijkheden, voor zover het ammoniak betreft. Het uitgangspunt daarbij is dat uitbreiding geen significante negatieve effecten op de betreffende natuurgebieden mag hebben. Het aan het toetsingskader ten grondslag liggende scenario-onderzoek gaat uit van reële aanname ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderij. Voor de vraag of negatieve effecten op de natuur ontstaan is niet alleen de bedrijfseigen depositie van individuele bedrijven of van de groep van bedrijven waarvoor het toetsingskader geldt van belang, maar tevens de ontwikkeling van de achtergronddepositie. De totale stikstofdepositie op de natuur in Nederland vertoont al jaren een dalende trend.

Tussen 1990 en 2003 is de stikstofdepositie met bijna 35 % afgenomen. (Natuurbalans 2006, NMP). Deze trend zal zich- zo blijkt ook uit het Alterrapport de komende jaren, in elk geval tot 2015 blijven voortzetten. Uit het Alterrapport blijkt dat toepassing van het toetsingskader en het generieke beleid voor deze bedrijven zal leiden tot een afname van door deze bedrijven veroorzaakte stikstofbelasting op de onderzochte gebieden. Daarnaast zullen volgens studies van het MNP de effecten van onder andere landbouwactiviteiten op grotere afstand, verkeer en industrie verder afnemen. Daar komt bij dat de gemiddelde depositie die wordt veroorzaakt door de 'gebiedseigen' stal- en opslagemissie slechts een klein deel (4 tot 9%) is van de totale stikstofdepositie op een Natura 2000 gebied. Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het opnemen van de drempelwaarde van 5% geen significante gevolgen zal hebben op de beschermde natuurwaarden. Op deze grond kunnen vergunningen worden verleend tot een drempelwaarde van 5 %. Zoals de Minister in het bekendgemaakte toetsingskader ammoniak en Natura 2000 aangeeft, is het toetsingskader niet een middel om de depositie terug te brengen richting het niveau van de kritische depositiewaarden. Dit wordt bereikt via het generieke ammoniakbeleid.

2. *De kritische depositie bedraagt op basis van de aanwezige vegetatie 400 mol. Het toetsingskader baseert de kritische depositiewaarde van 1.071 mol op onjuiste gronden (verkeerde vegetatie).*

**Nummer**

1341682/1374439

Op 22 mei 2007 is het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000 opgestuurd naar provincies, gemeenten en Tweede Kamer. Met het toetsingskader kan worden beoordeeld of veehouderijbedrijven in de buurt van Natura 2000-gebieden, voor zover het de ammoniakuitstoot betreft, mogen uitbreiden. Het door de Taskforce Ammoniak en Natura 2000 (LNV, IPO, VNG en LTO-Nederland) ontwikkelde toetsingskader is bedoeld als handreiking aan gemeenten en provincies, die (afhankelijk van het Natura 2000-gebied waarom het gaat) de ammoniaktoetsing voor hun rekening nemen. Onderdeel van het toetsingskader is een lijst met meest kritische depositiewaarden per habitatgebied (bijlage 3). De lijst is afkomstig uit het rapport "Teveel van het goede" van Stichting Natuur en Milieu (2004). Conform de landelijke afspraak hanteren wij het toetsingskader inclusief bijlage 3 voor het beoordelen van de aangevraagde activiteit.

3. *De drempelwaarde van 5% is niet wetenschappelijk onderbouwd, maar is de uitkomst van bestuurlijk overleg.*

In hoeverre er sprake is van een bestuurlijk compromis is ons niet bekend. Het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000 is tot stand gekomen na overleg tussen de landbouw, natuurbescherming en overheid. Hierbij is, mede na afweging en wetenschappelijk onderzoek, gekozen voor een drempelwaarde van 5% van de kritische depositie. Het uitgangspunt daarbij is dat uitbreiding geen significante negatieve effecten op de betreffende natuurgebieden mag hebben. Alterra heeft de gevolgen van het gebruik van de drempelwaarde van 5 % nader onderzocht. Dit is gebeurd voor vijf gebieden welke representatief zijn voor alle Natura 2000-gebieden. Aangezien er sprake is van representativiteit van de onderzochte gebieden, vloeit hieruit voort dat de overige gebieden niet afzonderlijk behoeven te worden onderzocht. De gehanteerde uitkomsten en conclusies van het onderzoek kunnen hierop van toepassing worden verklaard. Het onderzoek gaat uit van reële aannames. Bovendien zal ook in het doorgerekende worst-case scenario van 10% in vier van de onderzochte gebieden nog steeds sprake zijn van een afname van de depositie, terwijl in één van de onderzochte gebieden in dat scenario de depositie gelijk blijft.

Zie verder onze reactie op de zienswijze onder 1.

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het opnemen van de drempelwaarde van 5% geen significante gevolgen zal hebben op de beschermde natuurwaarden. Op deze grond kunnen vergunningen worden verleend tot een drempelwaarde van 5 %.

4. *Bij het Alterra-rapport, dat is gebruikt voor het toetsingskader, worden de volgende kanttekeningen geplaatst:*

**Nummer**

1341682/1374439

- a. *Het cumulatieve effect van veehouderijen die verder weg zijn gelegen dan 3 km is niet onderzocht.*

Op 22 mei 2007 is het toetsingskader Ammoniak en Natura 2000 bekend gemaakt. Dit document is bedoeld als afwegingskader om te beoordelen of de uitbreiding geen significante negatieve effecten heeft op het Natura 2000 gebied. De aangevraagde uitbreiding mag er niet toe leiden dat de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden in gevaar worden gebracht. Het toetsingskader ziet daarbij op een afweging, waarbij de depositie als gevolg van het individuele bedrijf, in samenhang wordt beoordeeld met andere plannen en projecten. Daarbij is een afweging gemaakt inzake de ontwikkelingen in de veehouderijsector, zowel nabij de Natura 2000-gebieden als in de wijde omgeving. Er zijn ons geen argumenten bekend om aan te nemen dat de gegevens die ten grondslag liggen aan de onderzoeksconclusies onjuist zijn. Er is wetenschappelijk voldoende zekerheid dat de gehele depositie in de komende jaren zal afnemen, ondanks het feit dat een (beperkte) individuele toename van de belasting mogelijk is. Hierbij zijn ook andere emissiefactoren meegewogen die buiten de genoemde straal van 3 kilometer plaatsvinden.

De emissie- en depositieberekeningen beperken zich tot stal- en opslagemissies (puntbronnen) binnen een straal van 3.000 m rondom de habitatgebieden. Bij 3.000 m is de bijdrage van een individueel bedrijf aan de depositie op het habitatgebied zeer beperkt. Ter illustratie een emissie van 10.000 kg NH<sub>3</sub> levert bij de meest ongunstige windrichting (noordoost) op een afstand van 3.000 m tot aan de rand van het natuurgebied een depositie van ca. 15 mol/ha/jr. Bedrijven met dergelijke hoge emissies komen momenteel niet veel voor en zullen naar verwachting in de toekomst in het kader van de IPPC-richtlijn genooddaakt zijn om extra emissiebeperkende maatregelen te nemen (in geval van intensieve veehouderijen). Verder worden de emissies vanuit (kunst)mestaanwending en beweiding binnen 3.000 m niet meegenomen in de scenario's omdat deze emissies bij vergunningverlening geen rol spelen en gereguleerd worden via de mestwetgeving.

- b. *Het onderzoek gaat uit van gemiddelde deposities. Lokaal kunnen deposities sterk afwijken en kunnen significante negatieve effecten optreden.*

Dit is een algemeen standpunt, zonder dat hiermee wordt aangetoond dat dit bij onderhavige besluitvorming aan de orde is. Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag zijn wij nagegaan wat de effecten zijn op de meest nabijgelegen rand van het gebied. Hierbij hebben wij meerdere punten in meerdere richtingen gekozen. Op een ander deel van het gebied, bijvoorbeeld waar kwetsbare vegetatie voorkomt, kan geen hogere depositie voorkomen van het onderhavige bedrijf dan de door ons berekende hoogste depositie, die in ons besluit is opgenomen als de maximaal vergunbare depositie.

- c. *De cumulatieve effecten van de groei van veehouderijen in de omgeving tot de drempelwaarde zijn niet onderzocht.*

**Nummer**

1341682/1374439

Wij verwijzen voor onze reactie naar onze reactie onder 4a.

- d. *Het onderzoek houdt geen rekening met een groei van de totale veestapel nabij een Habitatgebied, door afschaffing van de compartimentering. Men is ten onrechte uitgegaan van een algemene daling van het aantal dieren. Volgens het onderzoek leidt het toepassen van het toetsingskader niet tot het bereiken van de gewenste kritische depositiewaarde.*

Er is geen sprake van het afschaffen van de compartimentering voor de dierrechten. Het verbod om dierrechten te verplaatsen tussen de verschillende concentratiegebieden loopt tot 1 januari 2008. Daarbij is de overheid (gemeenten en provincies) in de gelegenheid gesteld om via het ruimtelijk ordeningsregime maatregelen te nemen om ongewenste vestigingen tegen te gaan. Met nadruk wordt gesteld dat er geen verband bestaat tussen het vervallen van het verbod op verplaatsing dierrechten (meststoffenwet) en de Natuurbeschermingswet 1998. De compartimentering regelt alleen de verplaatsingsmogelijkheden van dierrechten, niet de vestiging (of uitbreiding) van bedrijven. Hiervoor gelden andere instrumentaria. In eerste instantie die van de ruimtelijke ordening. De provincie Noord-Brabant heeft gebieden aangewezen waarbinnen de landbouw zich kan ontwikkelen. Nieuwvestiging of uitbreiding van bedrijven zal nog steeds getoetst moeten worden via de Natuurbeschermingswet 1998. Afschaffing van het compartimenteringsverbod doet daar niet aan af.

Op basis van de ontwikkeling over de afgelopen jaren en de geschetste ontwikkelingen voor de toekomst mag verondersteld worden dat de dieraantallen rondom de (onderzochte) habitatgebieden tot 2015 gemiddeld genomen niet zullen stijgen. Te meer omdat vier van de onderzochte habitatgebieden in gebieden zijn gelegen waar momenteel reconstructieplannen in uitvoering zijn. Het beleid in deze reconstructieplannen is onder andere gericht op een afwaartse verplaatsing van de intensieve veehouderij ten opzichte van de kwetsbare natuur.

- e. *Met het toetsingskader is opvullen mogelijk. Als alle dieren emissie-arm gehuisvest zijn, is het vrijwel onmogelijk een verdere reductie te bereiken.*

Uit het rapport van Alterra blijkt dat een individuele (mits beperkte) toename van stikstofdepositie vanuit een bedrijf niet leidt tot een zodanig negatief effect dat hierdoor de instandhoudingsdoelstellingen negatief zullen worden beïnvloed. Dit onder voorwaarde dat er generieke maatregelen worden uitgevoerd (afname emissies vanuit bedrijven door toepassing emissiebeperkende maatregelen, afname effecten verbrandingsgassen etc). Het rapport gaat er dus van uit dat een toekomstige ingreep om een verdere reductie te krijgen, niet nodig zal zijn.

5. *De situatie van het bedrijf ten tijde van de aanmelding van het gebied als Habitatrictlijngebied dient als uitgangspunt te worden genomen bij het beoordelen van deze aanvraag.*

**Nummer**

1341682/1374439

In de beoordeling wordt geen gebruik gemaakt van vergunde of historische rechten. Dit uitgangspunt is derhalve niet relevant voor de onderhavige beschikking.

6. *De gehanteerde depositieberekenningsmethode Agro-Stacks is niet controleerbaar. De voor het model benodigde inputgegevens zijn niet controleerbaar. Dit terwijl met name de hoogte van het emissiepunt en de uittreesnelheid de directe depositie fors kunnen verlagen.*

De rundveestallen worden natuurlijk geventileerd. Voor natuurlijk geventileerde stallen worden standaard getallen ingevoerd in Agro-Stacks voor zowel de hoogte van het emissiepunt als de uittreesnelheid. Deze gegevens zijn in de berekening gebruikt.

### **Zienswijze Brabants Landschap en Natuurmonumenten**

Van het Brabants Landschap en Natuurmonumenten hebben wij geen zienswijze ontvangen.

### **Natuurbeschermingswet 1998 (wettelijk kader)**

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) kan een natuurmonument aanwijzen als beschermd natuurmonument (artikel 10, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna: de wet).

Op grond van artikel 10a wijst de minister van LNV gebieden aan ter uitvoering van richtlijn (EEG) nr. 79/409 (Vogelrichtlijn) en richtlijn (EEG) nr. 92/43 (Habitatrictlijn).

Een besluit houdende de aanwijzing van een natuurmonument als beschermd natuurmonument als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de wet vervalt met ingang van het tijdstip waarop doch slechts voor zover dat beschermd natuurmonument deel uitmaakt van een aangewezen gebied als bedoeld in artikel 10a, eerste lid van de wet. De instandhoudingsdoelstelling van laatstgenoemd gebied heeft in dat geval mede betrekking op de doelstellingen ten aanzien van het behoud, herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied zoals bepaald in het vervallen aanwijzingsbesluit (artikel 15 a, tweede en derde lid van de wet).

Vogelrichtlijngebieden die al door de Minister zijn aangewezen gelden als gebieden als bedoeld in artikel 10a van de wet (ingevolge artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen). In gevallen waarin een beschermd natuurmonument geheel of gedeeltelijk deel uitmaakt van een reeds aangewezen Vogelrichtlijngebied vervalt met ingang van 1 oktober 2005 het besluit houdende de aanwijzing van dat beschermde natuurmonument (ingevolge het tweede lid van artikel V).

De minister van LNV heeft de Habitatrictlijngebieden nog niet conform artikel 10a danwel artikel 12 lid 3 (voorlopig) van de wet aangewezen. Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de door Nederland aangemelde Habitatrictlijngebieden op de communautaire lijst geplaatst. De Habitatrictlijn maakt voor de toepasselijkheid van artikel 6, lid 2, 3 en 4 geen onderscheid tussen formeel aangewezen gebieden en gebieden die door de Europese Commissie zijn vastgesteld. Nu de Natuurbeschermingswet 1998 dient ter implementatie van de Habitatrictlijn dient artikel 16 van de wet richtlijnconform te worden geïnterpreteerd. Voornoemde uitleg is conform de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 28 februari 2007 (nr. 200604026). Dat betekent dat ook voor Habitatrictlijngebieden een vergunningsplicht ex artikel 19d van de wet wordt aangenomen als er sprake is van activiteiten die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

**Nummer**

1341682/1374439

Op grond van artikel 16, eerste lid, van de wet is het verboden zonder vergunning in een beschermd natuurmonument handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument ontsieren, dan wel in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen.

Artikel 19d, eerste lid, van de wet bepaalt dat het verboden is zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen projecten te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, van de wet aangewezen gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval, projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, van de wet moet rekening worden gehouden met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben gelet op de instandhoudingsdoelstelling van het betrokken gebied (artikel 19e van de wet).

### **Toetsingskader ammoniak en Natura 2000**

Op 22 mei 2007 is het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 bekend gemaakt. Het toetsingskader is bedoeld als handreiking om te beoordelen of de uitbreiding (geen) significante negatieve effecten heeft op het Natura 2000 gebied ofwel de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden mogen niet in gevaar worden gebracht.

In het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 zijn daarom op basis van wetenschappelijk onderzoek normen ontwikkeld (de drempelwaarde en de norm voor grondgebondenheid) die aan dit criterium voldoen.

**Nummer**

1341682/1374439

Voor het beantwoorden van de vraag of negatieve effecten op de natuur ontstaan, is niet alleen de bedrijfseigen depositie van individuele veehouderijen of van de groep bedrijven waarvoor het onderhavige toetsingskader zal gelden van belang, maar tevens de ontwikkeling van de achtergronddepositie. De totale stikstofdepositie op de natuur in Nederland vertoont al jaren een sterk dalende trend. Tussen 1990 en 2003 is de stikstofdepositie met bijna 35% afgenomen (Natuurbalans 2006, MNP). Deze trend zal zich –zo blijkt ook uit het Alterraraapport uit 2007- de komende jaren voortzetten, in elk geval tot en met 2015. Uit het Alterraraapport blijkt dat toepassing van het toetsingskader en het generieke beleid voor deze bedrijven (het toepassen van emissiearme technieken) zal leiden tot een afname van door deze bedrijven veroorzaakte stikstofbelasting op de onderzochte gebieden. Daarnaast zullen volgens studies van het MNP de effecten van onder andere landbouwactiviteiten op grotere afstand, verkeer en industrie ook de komende jaren verder afnemen (p. 25 Alterraraapport). Deze afname is onder andere het gevolg van het generieke emissiebeleid. Een en ander betekent dat ondanks het feit dat met het toetsingskader een (beperkte) individuele toename van de belasting mogelijk is, de totale belasting op de onderzochte Natura2000-gebieden zal afnemen. Daar komt bij dat de gemiddelde depositie die wordt veroorzaakt door de ‘gebiedseigen’ stal- en opslagemissie slechts een klein deel (4-8 %) is van de totale stikstofdepositie op een Natura 2000 gebied. Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het opnemen van de drempelwaarde van 5% van de kritische depositiewaarde, zoals opgenomen in het toetsingskader geen significante gevolgen zal hebben op de beschermde natuurwaarden. Op deze grond kunnen vergunningen worden verleend voor activiteiten met een ammoniakdepositie van minder dan de drempelwaarde van 5%.

Nu vaststaat dat uitbreidingen tot 5% van de kritische depositiewaarde en bij het hanteren van de norm voor lokaal grondgebonden melkveehouderij van 250 kg N/jaar, afzonderlijk noch in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen kunnen hebben, is het niet nodig dat bij vergunningverlening een passende beoordeling plaatsvindt.

### **Beschermd gebied**

*Beschermd natuurmonument Mispelendse en Neterselse Heide*

Het gebied Mispelendse en Neterselse Heide is bij besluit van 5 juli 1982, kenmerk NLB/GS/GA-51933, aangewezen als beschermd natuurmonument.

Het gebied is in deze beschikking omschreven als een complex van droge en natte gebieden, vennen, naald- en loofbossen, hakhout en cultuurgronden die in biologisch, geomorfologisch en hydrologisch opzicht een samenhangend geheel vormen. Het natuurmonument kan worden beschouwd als een representatief overblijfsel van de in vroeger tijden in Noord-Brabant algemene maar tegenwoordig zeldzame combinatie van heidevelden met aangrenzende beekdalen. Binnen het natuurmonument zijn fraai meanderende beken Reusel en Stroom aanwezig, welke van grote betekenis zijn in geomorfologisch en biologisch opzicht.

**Nummer**

1341682/1374439

#### *Habitatrichtlijngebied Kempenland-West*

Het gebied Kempenland-West is in 2003 aangemeld als speciale beschermingszone krachtens de Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Op 20 mei 2003 vond de definitieve aanmelding plaats. Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld.

In het gebiedendocument is het volgende geformuleerd. Het heide- en vennengebied van Kempenland bestaat uit enkele enigszins verspreid liggende delen: in het westen de Rovertse Heide, dan de aanliggende Misperleindse Heide en Neterselse Heide, meer naar het oosten de Landschotsche Heide, en tenslotte nog verder naar het oosten tussen Vessem en Wintelre, het Grootmeer. Tussen deze heideterreinen stromen de laaglandbeken Reusel, Groote Beerze en Kleine Beerze, die van belang zijn vanwege het voorkomen van de grootste populatie van de drijvende waterweegbree in ons land. De Rovertsche Heide, oorspronkelijk een groot heidegebied dat in de 20ste eeuw met naalddhout is bebost, omvat hier de Rovertsche Leij met beekbegeleidend bos alsmede het goed ontwikkelde ven Papschot. De Misperleindse en Neterselse Heide zijn droge en vochtige heiderestanten met vennen (De Flaes, Het Goor) van de voorheen uitgestrekte en kenmerkende Kempische heiden. De Neterselsche Heide omvat het gebied 'Grijze Steen' met slenken in veengrond en broekbossen. De Landschotse Heide bestaat uit overgangen van droge en vochtige heiden met hierin enkele heidevennen (Keijenhurk, Kromven, Wit Hollandven en Berkven).

De aanmelding heeft plaatsgevonden, omdat het Kempenland-West één van de belangrijkste gebieden in Nederland is voor:

de habitattypen

2310 Psammofiele heide met Struikhei (*Calluna*) en Stekelbrem (*Genista*)

4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Dophei (*Erica tetralix*)

de habitatrichtlijnsoorten:

1831 Drijvende Waterweegbree

Verder is het gebied aangemeld vanwege het voorkomen van:

**Nummer**

1341682/1374439

de habitattypen

- 3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Oeverkruid-orde (*Littorelletalia uniflorae*) en/of de Dwergbiezen-klasse (*Isoëto-Nanojuncetea*)
- 7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Snavelbiesverbond (*Rhynchosporion*)
- 91E0 Alluviale bossen met Zwarte els (*Alnus glutinosa*) en Es (*Fraxinus excelsior*) (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

de habitatrichtlijnsoorten:

- 1149 Kleine modderkruiper
- 1163 Rivierdonderpad

## Feiten en omstandigheden

### *Stikstofdepositie*

Het grootste gedeelte van de Nederlandse natuurgebieden heeft te lijden onder verzuring, vermesting en verdroging. Hierdoor gaan kwetsbare en vaak bijzondere planten- en diersoorten achteruit en maken plaats voor meer algemene soorten. Een teveel aan stikstof- in de vorm van stikstofoxiden en ammoniak- is hier voor een groot deel debet aan.

Stikstof is een essentieel element voor al het leven op aarde en zeer bepalend voor de vitaliteit van onder andere de planten. Een teveel en een tekort van stikstof (N) verstoort echter de balans en heeft nadelige gevolgen voor de natuur. Door het teveel aan stikstof krijgen planten, die daar goed tegen kunnen en/of stikstofminnend zijn, de overhand. Meer zeldzame en kwetsbare plantengemeenschappen worden door deze algemene snel groeiende soorten verdrongen. Dit heeft weer effecten op de kwetsbare fauna die afhankelijk is van de getroffen plantengemeenschappen.

Habitatrichtlijngebieden kunnen pas toereikend tegen verzuring en vermesting worden beschermd wanneer bekend is wat de maximale hoeveelheid stikstof is die de habitattypen kunnen verdragen (de *kritische depositiewaarde* of *critical load*). Elk habitatype heeft zijn eigen gevoeligheid voor stikstof. Dat heeft te maken met de soort planten en de combinatie waarin ze voorkomen (plantengemeenschappen) met de bodem, het klimaat en dergelijke.

Het voorgaande blijkt uit het rapport “Te veel van het goede”, juni 2004. Dit rapport is gebaseerd op onderzoek door Alterra en TNO in opdracht van Stichting natuur en Milieu en de twaalf provinciale milieufederaties.

## Overwegingen

De Natuurbeschermingswet 1998 zelf en het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 zijn op onze beslissing van toepassing. Van de voorgenomen activiteit worden geen andere nadelige effecten verwacht.

Om na te kunnen gaan of de vergunning wat betreft ammoniak kan worden verleend gelden er criteria. Deze zijn in het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 opgenomen in de vorm van een stappenplan.

**Nummer**

1341682/1374439

Deze stappen worden naar aanleiding van de aanvraag als volgt doorlopen:

*Stap 1 Gaat het om een graasdierbedrijf dat (ook) na uitbreiding grondgebonden is?*

Het betreft in dit geval geen grondgebonden bedrijf ook niet na uitbreiding zodat verder gegaan wordt naar stap 2.

*Stap 2 Valt de nieuwe depositie (na) uitbreiding binnen de drempelwaarde?*

Een natuurgebied kan, afhankelijk van de natuurwaarden die er aanwezig zijn, een bepaalde hoeveelheid stikstof verdragen. Deze hoeveelheid, waarbij er geen aantoonbare schade optreedt, is de kritische depositiewaarde. Voor het Habitatrictlijngebied Kempenland-West wordt een kritische depositiewaarde gehanteerd van 1.071 mol N/ha/jaar.

Als na uitbreiding de ammoniakdepositie door een veehouderij op de dichtstbijzijnde rand van het natuurgebied niet hoger is dan vijf procent van de kritische depositiewaarde voor het natuurgebied, kan de vergunning worden verleend. De stikstofdepositie na uitbreiding (de depositiewaarde) wordt vastgesteld op basis van het Ammoniak-depositiemodel “AAgro-Stacks” ontwikkeld door KEMA en WageningenUR.

Voor het doorlopen van het Ammoniak-depositiemodel “AAgro-Stacks” wordt eerst de ammoniakemissie per emissiepunt berekend aan de hand van de diercategorie, het stalsysteem met bijbehorende emissiefactor volgens de Regeling ammoniak en veehouderij en het aantal dieren per diercategorie. De berekening van de ammoniakemissie is per emissiepunt in onderstaande tabellen weergegeven.

Details van emissie punt: stal 1

| Code stalsysteem*  | Diercategorie       | Aantal dieren | Emissie kg ammoniak/jaar | Totaal kg ammoniak/jaar |
|--------------------|---------------------|---------------|--------------------------|-------------------------|
| A.1.6.1            | Melk- en kalfkoeien | 34            | 9,5                      | 323,0                   |
| A.3                | Vrouwelijk jongvee  | 70            | 3,9                      | 273,0                   |
| Totaal emissiepunt |                     |               |                          | 596,0                   |

Details van emissie punt: stal 2

| Code stalsysteem*  | Type               | Aantal | Emissie kg ammoniak/jaar | Totaal kg ammoniak/jaar |
|--------------------|--------------------|--------|--------------------------|-------------------------|
| A.3                | Vrouwelijk jongvee | 75     | 3,9                      | 292,5                   |
| Totaal emissiepunt |                    |        |                          | 292,5                   |

Details van emissie punt: stal 3

| Code stalsysteem*  | Type               | Aantal | Emissie kg ammoniak/jaar | Totaal kg ammoniak/jaar |
|--------------------|--------------------|--------|--------------------------|-------------------------|
| A.3                | Vrouwelijk jongvee | 30     | 3,9                      | 117,0                   |
| Totaal emissiepunt |                    |        |                          | 117,0                   |

Details van emissie punt: stal 4

| Code stalsysteem*  | Type                | Aantal | Emissie kg ammoniak/jaar | Totaal kg ammoniak/jaar |
|--------------------|---------------------|--------|--------------------------|-------------------------|
| A.1.6.1            | Melk- en kalfkoeien | 216    | 9,5                      | 2.052,0                 |
| Totaal emissiepunt |                     |        |                          | 2.052,0                 |

\* stalsysteem weergegeven door code zoals opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 14 mei 2007

Van elk emissiepunt is de totale emissie in kg ammoniak per jaar berekend. Vervolgens wordt de exacte locatie van de emissiepunten van de stallen bepaald, uitgedrukt in de X- en Y-coördinaten (Rijksdriehoekcoördinaten). Daarnaast spelen de hoogte van het emissiepunt, de (gemiddelde) gebouwhoogte, de diameter van het emissiepunt en de uittreesnelheid een rol bij het bepalen van de depositie op het natuurgebied. De genoemde parameters zijn weergegeven in onderstaande tabel.

| BronID | X-coörd. | Y-coörd. | Hoogte (m) | Gebouw hoogte (m) | Diam. (m) | Uittr. snelheid (m/s) | Emissie (kg ammoniak/jaar) |
|--------|----------|----------|------------|-------------------|-----------|-----------------------|----------------------------|
| Stal 1 | 140 971  | 380 872  | 1,5        | 4,5               | 0,5       | 0,4                   | 596,0                      |
| Stal 2 | 140 973  | 380 908  | 1,5        | 3,5               | 0,5       | 0,4                   | 292,5                      |
| Stal 3 | 140 989  | 380 892  | 1,5        | 4,7               | 0,5       | 0,4                   | 117,0                      |
| Stal 4 | 140 935  | 380 863  | 1,5        | 5,2               | 0,5       | 0,4                   | 2.052,0                    |

Tenslotte wordt de exacte locatie bepaald van een aantal maatgevende punten op de dichtstbijzijnde rand van het natuurgebied. De ligging van de gevoelige locaties is weergegeven op bijgevoegde kaart. Deze locaties worden ingevoerd in het verspreidingsmodel. Het model berekent vervolgens de depositie in mol N/ha/jaar op de ingevoerde (gevoelige) locaties. De coördinaten van de gevoelige locaties en de berekende depositie op dat punt zijn weergegeven in onderstaande tabel.

| Volgnr. | Naam               | X-coörd. | Y-coörd. | Depositie<br>( mol N/ha/jaar) | nummer       |
|---------|--------------------|----------|----------|-------------------------------|--------------|
| 1       | Kempenland- West 1 | 140 175  | 381 234  | 13,66                         | 1682/1374439 |
| 2       | Kempenland-West 2  | 140 324  | 281 427  | 16,82                         |              |
| 3       | Kempenland-West 3  | 140 678  | 381 427  | 27,17                         |              |
| 4       | Kempenland-West 4  | 140 999  | 381 427  | <b>52,59</b>                  |              |
| 5       | Kempenland-West 5  | 141 336  | 381 416  | 48,24                         |              |
| 6       | Kempenland-West 6  | 141 543  | 381 416  | 31,52                         |              |
| 7       | Kempenland-West 7  | 141 684  | 381 385  | 25,23                         |              |
| 8       | Kempenland-West 8  | 141 920  | 381 179  | 16,11                         |              |
| 9       | Kempenland-West 9  | 141 632  | 380 853  | 25,88                         |              |

Wij hebben naar aanleiding van de gegevens op de plattegrondtekening behorende bij de aanvraag de de X- en Y coördinaten van de stallen anders beoordeeld.

De depositie op Kempenland-West, berekend met het Ammoniak-depositiemodel, bedraagt ten hoogste 52,59 mol N per hectare per jaar. Dit is ongeveer 4,9 % van de kritische depositiewaarde. Dit is kleiner dan de drempelwaarde (5 %), die op grond van het toetsingskader wordt aangehouden.

Derhalve hebben de aangevraagde activiteiten geen significante gevolgen voor Kempenland-West. Wij achten de gevolgen van de activiteiten aanvaardbaar, afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en zal niet schadelijk zijn voor het beschermd natuurmonument. De gevraagde vergunning kan derhalve worden verleend.

**Besluit**

Gelet op de bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998

**Nummer**

1341682/1374439

**VERLENEN GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT  
HIERBIJ VERGUNNING EX ARTIKEL 16 EN 19D**

aan J.P.J. Horrevorts voor de rundveehouderij aan de Meirweg 5 te Lage Mierde met een bijbehorende depositie op het dichtstbijzijnde gebied Kempenland-West van 52,59 mol N/ha/j.

**Aan deze vergunning zijn de volgende voorschriften en beperkingen verbonden:**

1. Wanneer de houder van de vergunning handelt in strijd met de voorschriften, kan deze vergunning op grond van artikel 43 lid 2 Natuurbeschermingswet 1998 worden gewijzigd of ingetrokken.
2. De depositie van het melkrundveehouderij aan de Heikant 22 te Diessen op het gebied Kempenland-West niet meer bedragen dan 52,59 mol N/ha per jaar.

**Begrip:**

Depositie: de ammoniakdepositie berekend op basis van het Ammoniak-depositiemodel: AAgro-Stacks.

's-Hertogenbosch, 8 februari 2008

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,  
namens deze,

ir. M.C. Visser,  
bureauhoofd Natuurverkenningen.

### Bekendmaking en kennisgeving

Dit besluit wordt bekendgemaakt door toezending aan aanvrager (J.P.J. Horrevorts, Meirweg 5, 5094 BE te Lage Mierde) en degene die een zienswijze hebben ingediend. Kennisgeving vindt plaats in Brabants Dagblad, Editie Tilburg, Eindhovens Dagblad, Editie Kempen op 18 februari 2008.

### **Nummer**

1341682/1374439

### Rechtsmiddelen

Als u het met dit besluit niet eens bent, kunt u schriftelijk bezwaar maken binnen zes weken (vanaf 1 dag) na verzending van dit besluit.

Het bezwaarschrift moet voorzien zijn van een handtekening, naam en adres, datum, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en waarom u het met dat besluit niet eens bent. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant  
T.a.v. het secretariaat van de Hoor- en Adviescommissie  
Postbus 90151  
5200 MC 's-Hertogenbosch

Wij verzoeken u om op de linkerbovenhoek van de envelop het woord "bezwaarschrift" te vermelden.

Het secretariaat van de Hoor- en Adviescommissie is bereikbaar op telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 16 en e-mailadres [bezwaar@brabant.nl](mailto:bezwaar@brabant.nl).

Bovenstaand besluit treedt in werking, ook al wordt een bezwaarschrift ingediend. Het is daarom mogelijk om gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een zogenaamde "voorlopige voorziening" te vragen bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Een voorlopige voorziening is in feite het nemen van een tijdelijke maatregel, bijvoorbeeld het schorsen van het besluit gedurende de tijd die nodig is om het bezwaar te behandelen. Voorwaarde om zo'n voorlopige voorziening te vragen is, dat er sprake is van een spoedeisend belang.

Voor het vragen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Afschrift aan:

**Nummer**

- |                                                                                                                                       |                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| 0 Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Natuur,<br>Postbus 20401, 2500 EK DEN HAAG                            | 1341682/1374439 |
| 0 Ministerie van LNV, Directie Regionale Zaken, Vestiging Eindhoven,<br>t.a.v. De heer G. Verschuren, Postbus 6111, 5600 HC EINDHOVEN |                 |
| 0 Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente<br>Hilvarenbeek, Postbus 3, 5080 AA HILVARENBEEK                         |                 |
| 0 De Roever Milieuadvisering, Postbus 64, 5480 AB SCHIJNDEL                                                                           |                 |
| 0 Brabantse Milieufederatie, t.a.v. F. Swinkels, Postbus 591,<br>5000 AN Tilburg                                                      |                 |
| 0 Brabants Landschap, t.a.v. Frans van Erve, Postbus 80, 5076 ZH Haaren                                                               |                 |
| 0 Natuurmonumenten, t.a.v. Kees Laarhoven, Postbus 494,<br>5600 AL Eindhoven                                                          |                 |
| 0 handhaver (ROH/HNBW, N1-K40)                                                                                                        |                 |
| 0 A. v/d Zee (ROH/HNBW, N1-K40)                                                                                                       |                 |
| 0 <b>E. Deckers, auteursexemplaar (NV - V13-flex)</b>                                                                                 |                 |
| 0 dossier                                                                                                                             |                 |